

شهرسازی تاکتیکی؛ رویکردی نوین در عرصه طراحی شهری

مهدی ساشورپور^۱، بهاره ذوالقدر^{۲*}

۱- استادیار گروه طراحی شهری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد زنجان، ایران. Mahdisashourpour@gmail.com

۲- کارشناس ارشد طراحی شهری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد زنجان، ایران. Zolghadr.bahar@gmail.com

چکیده

امروزه توجه به رویکردها و شیوه‌های نوین در شهرسازی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است، دلیل این امر را می‌توان ناشی از توسعه شهرها و دگرگونی شهرنشینی و نیازهای شهروندان دانست. روند رو به رشد جمعیت و شهرنشینی و بروز مشکلات متعدد اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی از یکسو و ناکارآمد بودن شیوه‌های مدیریت شهری در غالب اجرای پروژه‌های کم بازده و بلندمدت با هزینه‌های گزاف از سوی دیگر، در سال‌های اخیر بیش‌ازپیش عدم رضایت شهروندان را در پی داشته و موجب گردیده تا در زمینه شهرسازی و مدیریت پروژه‌های شهری، نیاز به ایده‌های مدیریتی خلاقانه و کارآمد باقابلیت دستیابی به جلب رضایت شهروندان در مدت‌زمان کمتر و همچنین با هزینه‌های پایین‌تر احساس شود. در سال‌های اخیر شیوه مداخله نوینی در فضاهای شهری تحت عنوان «شهرسازی تاکتیکی»^۱ مطرح شده است، که هدف اصلی آن پاسخگویی به نیازهای شهروندان در فضای شهری و دستیابی به نتایج و تأثیرهای قابل‌توجه در شهر در کوتاه‌ترین زمان ممکن است، این فرآیند غالباً از طریق مداخلات کوچک‌مقیاس و طراحی و اجرای پروژه‌های شهری در مقیاس محله‌ها و واحدهای همسایگی صورت می‌گیرد.

با توجه به آنچه ذکر شد پژوهش حاضر با بررسی رویکرد تاکتیکی، سعی بر آن دارد تا این رویکرد نوین در شهرسازی را به‌عنوان راه‌حلی انعطاف‌پذیر برای گام برداشتن به سوی شیوه‌های کارآمد مدیریت پروژه‌های شهری، بیان کند؛ بنابراین در این پژوهش پس از ذکر مسئله موردنظر که موجب می‌شود تا وجود رویکردهایی همچون شهرسازی تاکتیکی ضروری به نظر آید، به بررسی اجمالی این رویکرد پرداخته و سپس بایان مراحل اجرایی آن، به بیان ماهیت نوآورانه آن می‌پردازد؛ تا در زمینه‌های گوناگون شهری و در بسترهای مختلف فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و مورد آزمون قرار گیرد.

واژه‌های کلیدی: شهرسازی تاکتیکی، پروژه‌های کم بازده، مداخلات کوچک‌مقیاس، رویکرد تاکتیکی.

¹ Tactical Urbanism